

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCCCCXXXVIII. ad annum MCCCCXL.

Parisiis, 1644

Decretvm Sev Diffinitio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15490

ANNO
CHRISTI
1439.

stare numerum oporteret, quorum ecclesia capax non fuerat; patrum vero caterua venerabilis, prout in subscriptione conspicies.

LVD. Extititne aliquid noui ea in celebritate, aut memorabile, vltra decretum?

AND. Vltra nouitatem, nouorumve capitulorum fidei professionem in decreto contentorum, nil noui conspexi, nisi quod prout alii Latini patres ad summum pontificem accedunt, eidem osculando fimbrias, reuerentiam exhibendo, id pariter & Græci fecere, ac hymnum, Veni creator Spiritus, in Græco suauissimo cecinerunt cantu, ac Missam cunctasque ecclesiæ Latinæ ceremonias religiosissime ac reuerenter perceperunt, adoraueruntque. Missa Romanæ ecclesiæ more, summo pontifice celebrante, finita, ac demum solitis orationibus ac ceremoniis, quæ fieri assolent in sessionibus publicis, ad altare summi pontificis sede posita, prout moris est, ac cunctis præsentibus, imperatore Græcorum, ceterisque Græcorum patribus, reuerendissimus dominus cardinalis sanctæ Sabinæ in Latino primo, deinde Nicænus archiepiscopus in Græco, decretum legere, cuius decreti verba hæc fuere.

DECRETVM SEV DIFFINITIO.

Eugenius episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Consentiente ad infra scripta carissimo in Christo filio nostro Ioanne Palæologo Romæorum imperatore illustri, & locatenentibus venerabilium fratrum nostrorum patriarcharum, & ceteris orientalem ecclesiam repræsentantibus.

LÆTENTVR cali, & exultet terra: sublatus est enim de medio paries, qui occidentalem orientalemque diuidebat ecclesiam: & pax atque concordia rediit, illo angulari lapide Christo, qui fecit vtraque vnum, vinculo fortissimo caritatis & pacis vtrumque iungente parietem, & perpetuæ vnitatis fœdere copulante ac continente: postque longam mœroris nebulam, & dissidii diuturni atram ingentemque caliginem, serenum omnibus vnionis optatæ iubar illuxit. Gaudeat & mater ecclesia, quæ filios suos hæctenus inuicem dissidentes, iam videt in vni-

Concil. Tom. 33.

R r r

Extat Græce & Latine tomo præcedenti post sessionem 25. pag. 522.

tatem pacemque rediisse: & quæ antea in eorum separatione amarissime flebat, ex ipsorummodo mira concordia cum ineffabili gaudio omnipotenti Deo gratias referat. Cuncti gratulentur fideles ubique per orbem, & qui Christiano censentur nomine, matri catholicæ ecclesiæ collætentur. Ecce enim occidentales orientalesque patres post longissimum dissensionis atque discordiæ tempus, se maris & terræ periculis exponentes, omnibusque superatis laboribus, ad hoc sacrum œcumenicum Concilium, desiderio sacratissimæ vnionis, & antiquæ caritatis reintegranda gratia, læti alacresque conuenerunt, & intentione sua nequaquam frustrati sunt. Post longam enim laboriosamque indaginem, tandem Spiritus sancti clementia ipsam optatissimam sanctissimamque vnionem consecuti sunt. Quis igitur dignas omnipotentis Dei beneficiis gratias referre sufficiat? Quis tantæ diuinæ miserationis diuitias non obstupescat? Cuius vel ferreum pectus tanta supernæ pietatis magnitudo non molliat? Sunt ista prorsus diuina opera, non humanæ fragilitatis inuenta, atque ideo eximia cum veneratione suscipienda, & diuinis laudibus prosequenda. Tibi laus, tibi gloria, tibi gratiarum actio Christe fons misericordiarum, qui tantum boni sponsæ tuæ catholicæ ecclesiæ contulisti, atque in generatione nostra tuæ pietatis miracula demonstrasti, vt enarrent omnes mirabilia tua. Magnum siquidem diuinumque munus nobis Deus largitus est: oculis videmus, quod ante nos multi, cum valde cupierint, aspicere nequiuerunt.

Conuenientes enim Latini & Græci in hac sacrosancta œcumenica Synodo, magno studio inuicem vsi sunt, vt inter alia etiam articulus ille de diuina Spiritus sancti processione summa cum diligentia & assidua inquisitione discuteretur. Prolatis vero testimoniis ex diuinis scripturis, plurimisque auctoritatibus sanctorum doctorum orientalium & occidentalium; aliquibus quidem ex Patre & Filio, quibusdam vero ex Patre per Filium procedere dicentibus Spiritum sanctum, & ad eandem intelligentiam aspicientibus omnibus sub diuersis vocabulis; Græci quidem asseruerunt, quod id quod dicunt Spiritum sanctum ex Patre procedere, non hac mente proferunt vt excludant Filium, sed quia eis videbatur, vt aiunt,

ANNO
CHRISTI
1449.

ANNO
CHRISTI
1439.

Latinos asserere Spiritum sanctum ex Patre & Filio procedere tamquam ex duobus principiis & duabus spirationibus, ideo abstinerunt a dicendo, quod Spiritus sanctus ex Patre procedat & Filio. Latini vero asseruerunt, non se hac mente dicere Spiritum sanctum ex Patre Filioque procedere, vt excludant Patrem, quin sit fons & principium totius deitatis, Filii scilicet & Spiritus sancti; aut id, quod Spiritus sanctus procedit ex Filio, Filius a Patre non habeat, siue quod duo ponant esse principia, seu duas spirationes, sed vnum tantum asserant esse principium, vnicamque spirationem Spiritus sancti, prout hactenus asseruerunt. Et cum ex his omnibus vnus & idem eliciatur veritatis sensus, tandem in infra scriptam sanctam & Deo amabilem, eodem sensu, eademque mente vnionem vnanimiter concordarunt & consenserunt.

In nomine igitur sanctæ Trinitatis Patris & Filii & Spiritus sancti, hoc sacro¹⁹ approbante vniuersali Florentino Concilio diffinimus, vt hæc fidei veritas ab omnibus Christianis credatur & suscipiatur, sicque omnes profiteantur.

Quod Spiritus sanctus ex Patre & Filio æternaliter est, & essentiam suam suumque esse subsistens habet ex Patre, simul & Filio, & ex vtroque æternaliter tamquam ab vno principio & vnica spiratione procedit. Declarantes, quod id quod sancti doctores & patres dicunt, ex Patre per Filium procedere Spiritum sanctum, ad hanc intelligentiam tendit, vt per hoc significetur, Filium quoque esse secundum Græcos quidem causam, secundum Latinos vero principium subsistentiæ Spiritus sancti, sicut & Patrem; & quoniam omnia quæ Patris sunt, Pater ipse vnigenito Filio suo gignendo dedit, præter esse Patrem: hoc ipsum, quod Spiritus sanctus procedit ex Filio, ipse Filius a Patre æternaliter habet, a quo etiam æternaliter genitus est.

Diffinimus insuper, explicationem verborum illorum, Filioque, veritatis declarandæ gratia, & imminente tunc necessitate, licite & rationabiliter symbolo fuisse appositam.

Item in azymo, siue fermentato pane triticeo corpus Christi veraciter confici, sacerdotisque in altero ipsum

Domini corpus conficere debere, vnumquemque scilicet iuxta suæ ecclesiæ, siue occidentalis, siue orientalis, consuetudinem.

ANNO
CHRISTI
1439.

Item si vere pœnitentes in Dei caritate decesserint, antequam dignis pœnitentiæ fructibus de commissis satisfecerint, & omillis, eorum animas pœnis purgatoriis post mortem purgari; & vt a pœnis huiusmodi releuentur, prodesse eis fidelium viuorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes & eleemosynas, ac alia pietatis officia, quæ a fidelibus pro aliis fidelibus fieri consueuerunt secundum ecclesiæ instituta. Illorumque animas, qui post baptismum susceptum nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam quæ post contractam peccati maculam in suis corporibus, vel eisdem exuta corporibus (pro ut superius dictum est) sunt purgata, in cælum mox recipi, & intueri clare ipsum Deum trinum & vnum, sicuti est, pro meritorum tamen diuersitate alium alio perfectius. Illorum autem animas, qui in actuali mortali peccato, vel solo originali decedunt, mox in infernum descendere, pœnis tamen disparibus puniendas.

Item diffinimus, sanctam apostolicam sedem & Romanum pontificem in vniuersum orbem tenere primatum, & ipsum pontificem Romanum successorem esse beati Petri principis apostolorum, & verum Christi vicarium, totiusque ecclesiæ caput, & omnium Christianorum patrem & doctorem existere, & ipsi in beato Petro pascendi, regendi & gubernandi vniuersalem ecclesiam a Domino nostro Iesu Christo plenam potestatem traditam esse, quemadmodum etiam in gestis œcumenicorum Conciliorum, & in sacris Canonibus continetur.

Renouantes insuper ordinem traditum in Canonibus, ceterorum venerabilium patriarcharum, vt patriarcha Constantinopolitanus ^a secundus sit post sanctissimum Romanum pontificem, tertius vero Alexandrinus, quartus autem Antiochenus, & quintus Hierosolymitanus, saluis videlicet ^b priuilegiis omnibus & iuribus eorum.

Datum Florentiæ in sessione publica synodali, in ecclesia maiori solenniter celebrata, anno incarnationis dominicæ millesimo quadringentesimo trigesimo nono, pridie Nonas Iulii, pontificatus nostri anno nono.

^a Vide que diximus nota 21. collat. 11.